

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v B., IČO: X. zastúpenej advokátskou kanceláriou F., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej **S.**, bývajúcej v H., **o vymoženie 242,98 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5 Er 299/2006, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. júna 2012 sp. zn. 1 CoE 24/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. júna 2012 sp. zn. 1 CoE 24/2012 **o d m i e t a**.

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnice spísanej 6. novembra 2005 notárom J. pod sp. zn. N 5824/2005, NZ 52547/2005, NCRLs 51887/2005.

Okresný súd Humenné uznesením z 21. novembra 2011 č. k. 5 Er 299/2006-26 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil. Rozhodol podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a rozhodnutie odôvodnil tým, že notárska zápisnica nie je vykonateľným exekučným titulom. Pri jej spísaní a pri prejavoch vôle konal za povinnú advokát M. (resp. jeho substituent), najmä v mene dlžníka uznal záväzok z úveru, ktorý v čase podpisu zmluvy o úvere neexistoval. Splnomocnenie na spísanie notárskej zápisnice a uznanie záväzku súd považuje za

neprijateľnú podmienku v neprospech spotrebiteľa. Splnomocnenie si totiž spotrebiteľ osobitne nevyjednal, nemal možnosť zvoliť si inú osobu ako svojho zástupcu a vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami nemal na výber. Mohol zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým zmluvným podmienkam. Takéto splnomocnenie bolo založené na absolútne neplatnom právnom úkone a exekučný titul bol preto vydaný v rozpore ustanovením § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka. Okrem uvedeného notárska zápisnica nezodpovedá požiadavkám pre exekučný titul. Súd vzhľadom na uvedené vyhlásil za neprípustnú a zastavil.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove uznesením z 28. júna 2012 sp. zn. 1 CoE 24/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods.1 O.s.p.), účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že pri zastupovaní pôvodného povinného pri spisovaní notárskej zápisnice došlo k zjavnému porušeniu zákona, pretože za povinnú osobu uznala záväzok osoba, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami zastupovaného. Aspekt zjavnosti vyplýva z toho, že zástupca bol predformulovaný priamo v zmluve. Dlžník sa udeleným plnomocenstvom vopred vzdal svojho práva na uznanie resp. neuznanie dlhu v čase, keď ešte nemal a nemohol mať vedomosť o jeho prípadnom vzniku a výške. Exekučný titul je v danom prípade v rozpore so zákonom a nemá vlastnosť materiálnej vykonateľnosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti napadla oprávnená aj dovolaním, doplneným v podaní zo 16. júla 2013, v ktorom uviedla, že sudy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. a/ O.s.p.), lebo nesprávne interpretovali § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), bez oprávnenia preskúmali exekučný titul „metódou ktorá im v rámci zverenej právomoci neprináleží“, 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. d/ O.s.p.), lebo formálna a materiálna vykonateľnosť už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, 3. oprávnenej odňali možnosť konať (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), a to tým, že s ňou „nekomunikovali o jej právnych a skutkových návrhoch“, nezohľadnili jej námietky, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola „vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe

správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v konaní o prejudiciálnej otázke (IV. ÚS 206/08)“; sudy nevytýčili pojednávanie, hoci tak boli povinné urobiť (§ 57 ods. 5 Exekučného poriadku); v súdnom konaní nerešpektovali procesný návrh oprávnenej na to, aby sa konanie prerušilo podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, 4. sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali dokazovanie, 5. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) spočívajúcom na nesprávnej aplikácii a interpretácii § 44 ods. 2 a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a tiež Smernice Rady 93/13/EHS (z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Z týchto dôvodov oprávnená žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie; zároveň žiadala, aby dovolacie konanie bolo prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a dovolací súd aby Súdnemu dvoru Európskej únie(dalej len „Súdny dvor“) predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., skúmal ďalej, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia 7 ECdo 146/2013, 7 ECdo 152/2013, 7 ECdo 32/2013, 3 Co 44/2013, 3 ECdo 76/2013, 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa

navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia 7 ECdo 146/2013, 7 ECdo 152/2013, 7 ECdo 32/2013, 3 Co 44/2013, 3 ECdo 76/2013, 3 Cdo 34/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávnenej v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach §§ 122 až 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
4. exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) – o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. Tomášom Kušnírom udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku),

5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonan na pojednávaní a za prítomnosti oprávnenej a povinnej; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania. Na podporu týchto tvrdení dovolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 160/2013, v ktorom konštatoval, že vnútroštátny súd je povinný „vyšetrovaním“ ex offio zisťovať skutkový stav na účely efektívnej ochrany spotrebiteľa podľa úniového práva a takýmto postupom nedochádza k porušeniu práv oprávnenej na verejné prejednanie veci a vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom,
6. nedôvodnou sa javí preto i námietka oprávnenej, že jej súdy svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom, keďže nebolo nariadené v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústne pojednávanie. Toto ustanovenie však bolo účinné až novelou zákona č. 230/2012 od 8.8.2012 do 31.12.2012. Stanovovalo povinnosť nariadiť pojednávanie v prípadoch zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Súd prvého stupňa túto povinnosť nemal a odvolací súd jeho rozhodnutie ako správne potvrdil, nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vydané pred účinnosťou novely, t. j. 21. novembra 2011,
7. ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod, so zreteľom na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť),
8. skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo

argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05),

Tieto právne závery (viď 1. až 8.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci.

K bodu 5 dovolací súd navyše poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 o návrhu na zjednotenie právnych názorov senátov Ústavného súdu Slovenskej republiky ohľadom zabezpečenia záruk kontradiktórnosti konania, v ktorom prijal stanovisko, že pri preskúmvaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa môžu primerane uplatniť ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vzťahujúce sa na dokazovanie. Ak exekučný súd pri preskúmvaní žiadosti exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vychádza aj z iných listín (či iných dôkazov) než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávnenej, je povinný dať jej možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. V prípade, že tak exekučný súd neurobí, zakladá jeho rozhodnutie dôvod na vyslovenie porušenia základného práva oprávnenej vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Pre ústavnú konformnosť konania ako celku však postačuje, ak je oprávnenej táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom konaní.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade notárska zápisnica – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – nie je vykonateľný exekučný titul.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny

právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. rozhodnutie z 29. júna 2010 sp. zn. 1 Cdo 62/2010, z 29. novembra 2010 sp. zn. 2 Cdo 97/2010, z 9. júna 2011 sp. zn. 3 Cdo 53/2011, z 24. mája 2011 sp. zn. 4 Cdo 68/2011, z 3. mája 2011 sp. zn. 5 Cdo 44/2011, z 23. júna 2011 sp. zn. 6 Cdo 41/2011, zo 14. augusta 2013 sp. zn. 7 Cdo 17/2013).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolania oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní vzniklo procesne úspešnej povinnej právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnej náhradu trov týchto konaní, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. novembra 2014

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková